

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep,
0030 Oslo

Vår saksbehandler: Anne Marie Flovik
Vår ref: 2007/00456

Vår dato: 29.10.07
Deres ref.:
Medlemsnr.:

Høringssvar - forslag til sterkere rettighetsfesting av ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Norsk Sykepleierforbund (NSF) takker for mottatt høring.

BPA-ordningen er positiv for mange brukere og pårørende. Når brukerne får ansvar for å organisere hjelpen i hjemmet selv vil mange oppleve et mer selvstendig og uavhengig liv enn når de må samarbeide med kommunen om hjelpetiltakene.

Helse- og omsorgstjenestene har mange utfordringer i forhold til økonomi, kvalitet og kompetanse. Det er en stor tjeneste som skal yte tjenester til mange mennesker med ulike hjelpebehov. Vi vil i vårt høringssvar påpeke hvilke konsekvenser det kan få for helse- og omsorgstjenesten hvis myndighetene velger å styrke rettighetene til en tjeneste, BPA, som en særtjeneste. Vi tenker da spesielt på HMS, arbeidsmiljø, kvalitetsarbeid, personell- og økonomisituasjonen.

Hjemmet blir automatisk den ansattes arbeidsplass når brukere mottar hjelp i eget hjem. Arbeidstakerne skal kunne utføre arbeidet sitt på en sikker og forsvarlig måte. To av tre BPA-brukere mottar offentlige tjenester i tillegg til BPA. De fleste av disse har behov for helsetjenester, hvor kommunene har ansvar for kvaliteten og kvalifisert personell. Da er det viktig å huske at hvis arbeid i brukerens hjem utføres av flere arbeidsgivere enn kommunen må det være et samarbeid. Virksomheten som har hovedansvar for å koordinere arbeidet for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø, men overtar ikke den enkelte arbeidsgivers plikter overfor sine arbeidstakere. Dette betyr at virksomheten med hovedansvar skal samordne de enkelte virksomhetenes HMS-arbeid. Arbeidsgiverne har plikt til å samarbeide med andre arbeidsgivere for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø og hver arbeidsgiver har fortsatt ansvar for at arbeidsmiljøloven etterleves i egen virksomhet. I følge Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) innebærer samordningsansvaret at virksomheten med hovedansvar skal ha oversikt over og kan stille krav til HMS-arbeidet i de andre virksomhetene. For eksempel kan den sette som vilkår at hovedvirksomhetens regler og prosedyrer skal følges.

Kommunen er pålagt å gjennomføre kvalitetsutvikling og internkontroll både når det gjelder tjenesteutøvelsen og HMS. Kontinuerlig fagutvikling og forbedringsarbeid er nødvendig for å sikre arbeidstakernes faglig og personlig integritet. Slik sikres også brukernes tilbud optimalt. Arbeidstakerne må ha trygg forvisning om at arbeidsplassen har rutiner som sikrer aktiv forebygging av belastende arbeidsmiljøfaktorer.

Dersom brukerne kan benytte seg av private firmaer, så stilles det i høringsnotatet ikke krav til disse (hva de tilbyr, hvilken kvalitet, hvordan de skal samarbeide med øvrige tjenester osv). Ingen isosertifisering. NSF mener at det kan føre til en favorisering av private firmaer. Alle arbeidsgivere må ha det samme pålegget. Hvis ikke vil kommunene, som tjenestekoordinatorer, miste all mulighet til å styre innholdet i tjenestene.

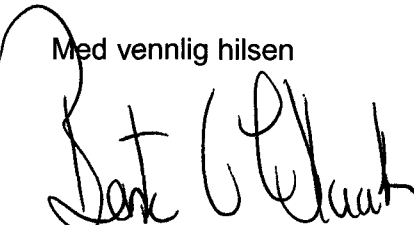
BPA-brukerne krever relativt store ressurser i forhold til antall brukere. En utvidelse av BPA-ordningen vil kunne føre til ytterligere rekrutteringsutfordringer i et stramt arbeidsmarked. Samtidig vet vi at mange personlige assistenter er ufaglærte og at det ofte tilbys deltid. Dette er en utvikling som ikke er ønskelig i helse- og omsorgstjenesten. NSF er bekymret for en slik utvikling.

Under pkt.12.1, på s. 27 i høringsnotatet fremkommer det et resonnement som må kommenteres. Helse- og omsorgsdepartementet fastslår at rettighetsfesting av BPA vil føre til flere BPA-brukere og at en del brukere vil få økt sitt tjenestetilbud. Dette vil medføre økte utgifter for kommunene. Det foreslås altså en rettighetsfesting av BPA, som vil føre til økte kostnader for kommunene uten at departementet er villig til å kompensere for disse utgiftene. NSF mener det er en forutsetning at dette kompenseres og fullfinansieres.

Vi vet at 1/3 av brukerne i kommunehelsetjenesten i dag er yngre (under 67 år) og de forbruker ca halvparten av midlene. Vi vet at det er mange BPA-brukerne i denne gruppen. Vi vet også at andelen eldre, som denne ordningen ikke skal omfatte, øker dramatisk. Det er en avveining om hvor mye midler som skal avsettes til en særordning i forhold til fellesskapet, ikke minst med tanke på befolkningsprognosene som viser at Norge får 60% flere eldre over 80 år i 2030.

Kommunene har stramme budsjetter og det er mange utfordringer i dagens, og ikke minst morgendagens helse- og omsorgstjeneste. Ved en sterkere rettighetsfesting av BPA er det fare for at noen brukere vil bli forfordelt ressurser i forhold til brukergrupper som faller utenfor ordningen. NSF mener at det må tas et politisk ansvar for hvor sterk rettighetsfestingen av ordningen med BPA skal være og de påfølgende økonomiske konsekvensene.

Med vennlig hilsen

Bente G.H. Slaatten
Forbundsleder

Mette R. Dønåsen
Fagsjef

Kopi: